

Posudek bakalářské práce Kláry Richterové
Tvary pasivní ruky v českém znakovém jazyce

Na začátku rozvoje lingvistiky znakových jazyků stály – jak je dobře známo - práce fonologické, zvl. popis repertoáru fonémů jednotlivých znakových jazyků (Stokoe, Klima-Bellugi, Deuchar, Kyle-Woll, Schermer aj.). Fonologie z širšího úhlu pohledu pak byla předmětem lingvistiky znakových jazyků zejména v prvním období jejího rozvoje (Battison, Frishberg aj.). Práce kol. Richterové stojí svým způsobem na začátku hlubšího poznávání fonologie českého znakového jazyka.

Klára Richterová se při zpracování své bakalářské práce opírá o relevantní zahraniční odbornou literaturu, čte ji s porozuměním (jistě i díky svému zázemí bohemistickému), dovede jejích poznatků využít pro úvahy o materiálu českého znakového jazyka i pro úvahy obecnějšího rázu (např. o vztahu pojmu – termínů dominantní vs. nedominantní, aktivní vs. pasivní, příznakový vs. nepříznakový).

Jádrem práce je zpracování opravdu rozsáhlého materiálu českého znakového jazyku (získaného excerpací Všeobecných slovníků českého znakového jazyka a Slovníku křesťanských znaků pro neslyšící). V této souvislosti musím ocenit množství práce, které kol. Richterová odvedla – a samozřejmě také její kvalitu. Zároveň musím uvést, že její práce je – kromě základního zaměření na dané téma – přínosná ještě v jednom ohledu: je dalším svědectvím o neuspokojivé úrovni zpracování dvojjazyčných slovníků čeština - český znakový jazyk (některé skutečnosti, jimž kolegyně musela při excerpaci a dalším zpracování materiálu čelit a které v práci komentuje, jsou uvěřitelné skutečně jen stěží).

Primárním zdrojem popisu pasivních tvarů ruky českého znakového jazyka jsou – jak už bylo řečeno - tzv. Všeobecné slovníky; Slovník křesťanských znaků je pak využit jako kontrolní vzorek. K tomu je třeba dodat, že vzhledem k specifčnosti slovní zásoby v křesťanském slovníku zachycené musela kolegyně při srovnávání řešit i celou řadu problémů vlastně lexikologických – a i její poznámky z této oblasti je třeba ocenit.

Bakalářské práce nepochybně naplnila svůj cíl – a v jistém ohledu ho i překročila: podává nejen (tak jak chtělo zadání) přehled pasivních tvarů ruky (frekvenčně zpracovaný), ale i přehled tvarů nepříznakových, přesvědčivě srovnává český znakový jazyk se znakovými jazyky jinde ve světě a v souvislosti s tím se zamýšlí i o otázkách obecnějších (univerzální platnost nepříznakových tvarů ruky?). Zároveň diplomantka uvažuje i o distribuci sledovaných tvarů ruky ve znacích symetrických a asymetrických a odhaluje přinejmenším jednu velmi zajímavou zákonitost (ve vztahu k ruce D a P).

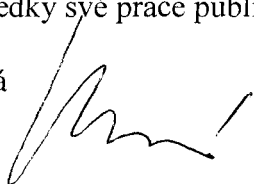
Ještě jednu skutečnost je zde třeba uvést: už mnohokrát jsem ve svých posudcích uvedla, že závěrečné práce oboru Čeština v komunikaci neslyšících (ty, které se věnují českému znakovému jazyku) nemohou být jiné než svým způsobem kolektivní. Kolektivní v tom ohledu, že využívají intuitivní reflexe českého znakového jazyka neslyšících učitelů oboru, že neslyšící učitelé jsou ochotni prezentovat data českého znakového jazyka, – a konkrétně v případě této práce, že mohly být využity fotografie tvarů ruky, které byly připraveny pro monografii o notačních systémech znakových jazyků.

Závěr:

Bakalářská práce Kláry Richterové *Tvary pasivní ruky v českém znakovém jazyce* více než naplňuje požadavky kladené na bakalářskou práci. Diplomantka ve své práci prokázala schopnost práce s cizojazyčnou odbornou literaturou, schopnost práce s jazykovým materiálem českého znakového jazyka i schopnost vyvozovat z analýzy jazykového materiálu závěry, které jsou pro lingvistiku českého znakového jazyka přínosné. Doporučuji, aby kol. Richterová výsledky své práce publikovala.

22. ledna 2007

Alena Macurová

KLÁRA RICHTEROVÁ: UČITELNĚ